

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem Divi Thomae. Tomi Qvinqve

Qui Est Primvs De Sacramentis: In Qvo Ea Continentvr, Qvæ Post
Præfationem Indicantvr

Suárez, Francisco

[Köln], 1619

3 An liceat, inuitis patribus, filios infidelium baptizare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93807](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93807)

tati subueniretur, & sacramenta, ac religio Christiana debito honore tractarentur. Neque in hoc fit iniuria infanti: tum quia hoc ipso, quod ex Christianis nascitur, ipso iure natiuitatis est subditus Ecclesiae, sicut filius ancillae est seruus, filius Hispani est subditus regi Hispaniae: tum maxime, quia totum hoc negotium cedit in bonum & maximam utilitatem ipsius infantis, & re ipsa nullum fere nouum pondus illi imponitur: nam iure diuino tenetur, cum ad usum rationis peruenerit Christi fidem profiteri, & eius praecipis obedire: quod autem speciali modo subdatur Ecclesiae, reuera potius est commodum, quam onus, ex quo maiorem gratiam, maiusque auxilium consequitur ad id praestandum, quod iure tenetur.

SECTIO III.

Verum liceat, infantes infidelium filios baptizare, parentibus inuitis, quando parentes nullo modo sunt Ecclesiae subditi.

Titulus explicatur.

Postquam dictum est de filiis Christianorum, dicendum sequitur de filiis infidelium. Et est sermo de solis infantibus: nam adulti, ut diximus, sunt in hoc negotio iuris sui: & ideo neque quoad factum, neque quoad ius, pendunt in eo a voluntate parentum. Infantium vero Baptismus, quamuis non pendeat, quoad factum, seu, ut datus teneat: pendere tamen potest, quoad ius dandi, id est, ut iuste & licite detur, & hoc est, quod inquirimus: loquor autem in titulo huius sectionis de infidelibus, qui nullo modo sunt Ecclesiae subditi. Est enim considerandum, quosdam esse infideles, subditos Ecclesiae directe, ratione potestatis & iurisdictionis spiritualis, huiusmodi sunt omnes apostatae, qui post susceptum Baptismum defecerunt a fide, siue in haeresim inciderint, siue in Iudaismum, aut Paganismum declinauerint: & de his nulla est controuersia, quin Ecclesia habeat ius baptizandi eorum infantes, etiam si parentes renitentur. Nam ipsos etiam parentes potest ad fidem seruadam cogere, & poena etiam mortis afficere, si pertinaces sint, multo ergo magis potest eos priuare potestate, quam in filios suos habent. Praeterquam quod, ut supra ostensum est, ex vi natiuitatis, ex parentibus baptizatis, & subditis Ecclesiae, habet eadem Ecclesia ius & potestatem directam in ipsos filios, ut eos initiare possit, & in religione instituere. Alij vero sunt infideles, qui nunquam baptizati fuerunt, qui non sunt directe subditi spirituali iurisdictioni Ecclesiae, & hi sunt in duplici differentia: quidam sunt subditi Ecclesiae, seu principibus Christianis, quoad iurisdictionem seu dominium temporale, de quibus dicturi sumus sectione sequenti. Alij vero sunt, qui nullo modo, nec spiritualiter, nec temporaliter subiiciuntur Ecclesiae, de quibus est praesens dubitatio. In qua nonnulli Theologi affirmant, per se loquendo, posse Ecclesiam baptizare hos infantes sine consensu parentum, imo illis etiam inuitis. Haec sententia solet tribui Scoto in 4. d. 4. q. 9. sed ibi hoc non docet. Non enim loquitur de his infidelibus, sed de aliis subditis, Christianis principibus, de quibus etiam loquuntur Durand. & Gabr. ut postea dicemus: vnde nullum Theologorum inuenio, qui expresse hanc sententiam doceat: si qui tamen sunt, qui existiment huiusmodi infideles posse cogi, vel ad suscipiendam nostram fidem, vel saltem ad emendandos errores, & tollenda vitia legi & rationi naturali contraria, & ad fidem audiendam, & non impediendum eos, qui conuerti velint, hi consequenter dicent, posse iuste baptizari hos infantes, inuitis parentibus: sed de illa sententia, eiusque salitate non est hic dicendi locus: habet enim proprium in 2. 2. quaestio. 10. ubi interim videri possunt interpretes, & reliqui Scholastici in 4. distinctione 4. 5. & 6. & Genes. Sepulued. libr. 7. Polit. cap. 2. & Greg.

Duplex infidelium conditio.

Quorundam Theologorum sententia.

Lup. Partit. 2. tit. 23. leg. 3. qui duo authores singulari illam sententiam defendunt. Quod vero ad praesentem rem spectat, potest haec sententia fundari duj licet via. Prima est, quia Ecclesia videtur ad hoc habere potestatem directam. Potuit enim Christus illam dare, ut per se notum est, nam maius & excellentius dominium habet in quocumque infantes, quam habeant parentes. Et videtur dedisse: nam verba eius generalia sunt, Docete omnes gentes, baptizate eos. Nam sicut Christus instituit, ut baptismus esset medium necessarium etiam his infantibus, ita etiam praecipit, eos baptizari: sicut ergo praecipit generale est, ita & potestas baptizandi: ergo quamuis parentes resistant, possunt filij baptizari: nam in hoc ipsi faciunt contra Christi praecipitum, & contra potestatem Ecclesiae datam: Vnde in hoc illi irrogatur iniuria: ergo merentur ipsi priuari potestate, quam habent in filios. Et confirmatur. Nam in lege naturae poterat quicumque fidelis offerre Deo alienum infantem, eius remedium contra originale peccatum applicare, inuito parente: ergo hoc ius translatum nunc est in Ecclesiam: alias nunc essent deterioris conditionis huiusmodi infantes.

Secundum fundamentum esse potest, quia saltem indirecte videtur habere Ecclesia hanc potestatem ipso iure naturae: quia potestas defendendi innocentes, omnibus est iura naturae concessa: sed hi infantes sunt innocentes & infirmi, & summam iniuriam a parentibus patiuntur, & maximum detrimentum: ergo licet eos defendere, & hos iure eos eripere, si opus fuerit, de potestate parentum, ut seculi baptizentur. Et confirmatur primo, nam parentes accipiunt potestatem in filios, ut eos in pietate instruant, & veri Dei cultu: sed ipsi abutuntur hac potestate contra Dei honorem, & contra filiorum salutem. Non est ergo cur hoc ius eis seruetur: ergo, non obstante hoc iure, possunt baptizari, inuitis parentibus. Confirmatur secundo, quia si parens vellet interficere filium, iure possemus illum cogere, ne id faciat, quia abutitur naturali iure, quod in illum habet: ergo multo magis hoc licet, si morem illi spiritualem procuraret, dum non permittit illum baptizari.

Nihilominus dicendum est: non posse hos infantes iure baptizari, inuitis parentibus, neque priuata autoritate, neque publica. Haec est sententia D. Th. hic, & 2. 2. q. 10. artic. 12. quam sequuntur omnes eius discipuli utroque loco. Caiet. Capr. Palu. Sor. d. 5. Richard. d. 6. ar. 3. q. 3. Marfil. in 4. q. 4. art. 4. Anton. 2. p. tit. 12. c. 2. §. 4. Ut fundetur haec conclusio supponendum est, huiusmodi infideles non posse iuste cogi ad suscipiendam fidem per bellum, aut iniuriam aliquam. Ita statutum est in c. Qui syncrea, 45. dist. ex Greg. lib. 11. epist. 15. & idem sumitur ex eodem Greg. lib. 2. cap. 91. epist. 52. Idem statuitur in Concil. Tolet. 4. c. 56. & habetur in c. De Iudaeis, 45. dist. Idem statuitur in capit. Sicut Iudaei, de Iudaeis & Sarac. De Iudaeis, quae relatiue tractatur in materia de fide. Secundo supponendum est, iure naturae patrem habere ius in filium, ut eum instituat, & in rebus omnibus dirigat, atque gubernet: praesertim, quamdiu filius propria voluntate regi non potest: quia filius ex vi originis est aliquid patris: & ideo est sub patria potestate, ita, quia pater iure naturae tenetur providere filio, ac res illius diligenter curare: ergo e contrario, ut fit aequalitas, ius in filium ex natura rei ad patrem spectat. Ex his ergo concluditur ratio, nam duobus modis intelligi posset baptizare hos infantes filios infidelium, vno modo eripiendo eos parentibus, alio modo relinquendo eos sub eorum cura & potestate. Prior modus includit apertam iniuriam: non sunt autem facienda mala, ut eueniant bona. Assumptum pater, quia priuatur parentis naturali iure, & quasi dominio, quod habent in filios, quod iuste fieri non potest, quia Ecclesia nullam habet potestatem supra hos infideles, nec potest illos priuare rebus suis, ut conuert.

conuertantur ad fidem: non ergo potest priuare illos filiis suis, vt eos baptizet. Secundus vero modus imprimis includit apertum sacrilegium, nam vt dicitur in Concilio Tolet. capit. 59. non possunt moraliter loquendo, infantes baptizati educari sub cura parentum infidelium, quin eorum inuoluantur erroribus, in quo sit magna iniuria Christiane religioni, & ipsi sacramento Baptismi, vt inferius latius dicemus. Deinde esset hoc etiam contra iustitiam, quia hoc ipso quod infans baptizatur, potest Ecclesia, si oportuerit, ad tuendum honorem suscepti sacramenti, & vt semel baptizatus in fide suscepta instruat ac perseueret, potest (inquam) eum a patria potestate eripere: nam hoc ius acquirit ex vi characteris baptismalis: ergo si Ecclesia non potest filios auferre ab his infidelibus, neque etiam potest id facere, ex quo hoc necessario consequitur. Denique quia cum parens iure naturae habeat hoc ius in alium, quacumque ratio ne alius velit vt hoc iure contra voluntatem patris, usurpat alienum ius. Et confirmatur, quia nulli legimus, Christum dedisse Ecclesiae, hanc potestatem, neque enim hoc scriptum est, vt per se conitat, & videbimus soluendo argumenta. Neque etiam est traditum. Nullus enim sanctorum Patrum id docuit: neque ex vsu Ecclesiae id colligi potest: nunquam enim Ecclesia hoc facere consuevit. Vnde confirmatur, nam si Ecclesia haberet hanc potestatem, posset hoc solo titulo iustum bellum omnibus his infidelibus inferre, vt permitterent filios suos baptizari, & consequenter etiam instruere eos in religione Christiana, & praeseruire ab omni morali periculo, & proxima occasione retrocedendi: hoc autem est plane absurdum, & contra omnem vsum & sensum Ecclesiae.

Respondetur - Vt autem huius rationis vis apertius constet, oportet statim respondere argumentis primae sententiae. Ad primum negamus, Christum dedisse hanc potestatem Ecclesiae, illa enim verba: Docete omnes gentes, baptizantes eos, directe ac primario respiciunt adultos, qui sunt capaces doctrinae: per quam trahendi sunt ad baptismum: infantes vero, qui per se capaces non sunt doctrinae, per parentes trahendi sunt, quorum voluntati sunt commissi, vt per eam gubernentur. Atque ita licet Baptismus respectu illorum sit medium necessarium, tamen eis applicandum est conueniente modo, & seruato iustitiae ordine. Et similiter quamuis preceptum Baptismi sit generale, tamen directe non cadit in infantes ante vsum rationis, quia pro tunc non sunt capaces precepti: Pertinet ergo ad illos medijs parentibus, qui tenentur & fide suscipere, & filios suos in ea instruere, & per Baptismum initiare. Licet autem parentes hoc preceptum violent, non possunt ab Ecclesia puniri, aut ad illud seruandum cogi: quia cum non sint subditi Ecclesiae, non habet Ecclesia vim coactiuam in illos.

Ad 2. cōfir. Ad confirmationem autem de tempore legis naturae, soto concesso antecedenti, negat consequentiam. Est enim, vt ipsi videtur ratio valde diuersa, quia in lege naturae remedium contra originale peccatum, vel nullam externam carenciam requirebat, vel saltem non fiebat praescripto ac definito ritu, neque imprimebat characterem, ex quo oriretur specialis obligatio ad specialem modum diuini cultus & religionis seruandum, sicut nunc oritur ex Baptismo. Et ideo non videbatur tunc fieri iniuria parenti offerendo infantem vero Deo, eique fidem applicando, quia ad hoc non oportebat subtrahere filium de parentum potestate. Quae sententia videtur probabilis. Melius tamen ac facilius, magisque consequenter respondetur negando antecedens, quia iniuria quae nunc fit parenti, baptizando infantem ipso inuito, non oritur ex determinato ritu baptismi, neque ex characteris, sed ex iure paterno in filium, quod idem erat in lege naturae, ac modo est. Deinde, quamuis tunc non imprimetur character, tamen infundebatur fides

supernaturalis, per illud sacramentum legis naturae, ergo fieret contra reuerentiam debitam sacramento, & ipsi fidei, applicando illud remedium infanti educando sub cura parentum infidelium, & existenti in euidenti periculo apostasiae. Si ergo liceret illis infans tale sacramentum dare, liceret etiam eos eripere a patria potestate, ne in periculo apostasiae relinquerentur. Omitto valde incertum esse, per quos possit in illo statu valde applicari tale remedium, nam fortasse soli parentes, vel qui eorum ius obtinebant, seu in eorum locum succedebant, habebant hanc potestatem applicandi fidem suam paruulis, cum eo tempore non esset alius specialis ritus sacramenti institutus. De quare in superioribus dictum est.

Ad secundum fundamentum respondetur, licere quidem innocentes defendere iure naturae, quando iniuria vis eis inferitur in his rebus, quae ipso iure naturae sunt homini debita. Defensio enim solum habet locum, vbi intercedit coactio & vis, vel manifesta fraus repugnans naturali iustitiae: at vero parentes in fideles, qui nolunt baptizari filios suos, nullam vim inferunt, proprio loquendo, neque eis faciunt propriam iniuriam, neque abutuntur iure suo contra debitum iustitiae ordinem, sed contra legem fidei, & contra pietatem non mere naturalem, sed vt regulandam per fidem, & supernaturalem cognitionem, cuius peccati, vt diximus, Deus est vindex. Nam de his, qui foris sunt, nihil ad nos, vt dicitur 1. ad Cor. 5. Et per hac patet responsio ad primam confirmationem. Nam licet isti infideles abutuntur patria potestate, tamen ille abusus non est per manifestam iniuriam contra legem naturae: imo proprio loquendo non incipit ille abusus vsque ad aetatem adultam filiorum, quando illi sunt capaces, vt in vera vel falsa religione instruantur: nam antea non baptizare paruulos, licet, respectu Christianorum, sit contra Ecclesiasticam legem vel consuetudinem, tamen respectu infidelium, quibus legibus Ecclesiasticis non obligantur, non est contra diuinum ius positiuum, neque contra naturale. Vnde patet, non esse simile illud, quod in secunda confirmatione adducitur, videlicet, si parens velit interficere filium. Nam homicidium est manifesta vis & iniuria contra naturalem iustitiam. Deinde est alia differentia, quia homicidium est damnum irreparabile, & ideo infans cui inferitur hac vis, est in extrema necessitate cui ex charitate tenemur succurrere, si possumus. At vero ob dilationem Baptismi praesertim ac per se consideratam, non constituitur infans in extrema necessitate spirituali, cui subuenire possumus altero iure suo priuando, praesertim cum moraliter ac regulariter fieri non possit sine magna perturbatione pacis, & cum occasione belli iniusti.

Ex his autem videntur inferri duo. Primum est, si paruulus sit in extremo mortis periculo, tunc saltem posse baptizari inuitis parentibus, praesertim secrete & occulte. Primum quidem, quia illa censetur esse extrema necessitas spiritualis, in qua videtur maior facultas concedenda. Deinde, quia iam videtur parens moraliter amisisse ius in filium, quia quod parum distat, nihil distare videtur, atque ita sentiunt Antoninus & quidam Gulielmus, quem ipse citat, & Soto hic. Quod si obiciatur, quia baptizare filium, inuito parente, est intrinsece malum, cum sit contra iustitiam. Respondetur primum, id esse verum extracausam necessitatis, in eo tamen cessare solere huiusmodi iura, praesertim cum in illo articulo fere iam sit extinctum paternum ius. Licet autem hoc sit, pius & probabile, non est tamen vtendum hac facultate sine magna prudentia, & cautela. Et primum obseruandum est, vt infans in eo iam sit statu, in quo de illius vita corporali moraliter desperetur, ne si fortasse viuat, aut patri sit filius eripiendus, aut post Baptismum relinquendus in euidenti periculo apostasiae. Deinde cauedum est, ne id fiat per manifestam violentiam,

Ad 1. cōfir.

Ad 1. cōfir.

Ad 2. cōfir.

8. Corollarij

Antonini & Gulielmi & Soto. Obiectio. Respondetur.

lentiam, cum scandalo parentum infidelium, quia hoc non potest non cedere in iniuriam religionis Christianae & occasionem praebere, ut fiant sacrilegia. Et ratio a priori reddi potest: quia in praedicto casu parens adhuc reuera possidet ius suum, & ideo ius habet illud defendendi & tuendi: ergo non potest per vim illo priuari, ne admittamus iustum bellum ex utraque parte, non fundatum in ignorantia, sed in vero ac reali iure. Et ideo licet ob necessitatem admittamus, posse parvulum in eo casu baptizari, tamen quia illa necessitas non est talis, quae lumine naturae cognosci possit, nec versetur circa rem, ad quam parens iure teneatur, ideo non concedimus facultatem subueniendi tali necessitati, per vim, sed solum secre-

2. Corollar.

Secundo infertur ex dictis, si infans iure vel iniuria de facto iam fit extra patriam potestatem, ita ut nulla sit spes, neque obligatio restituendi filium parenti suo, vel quia ignoratur, cuius filius sit, vel quia tam longe distat, ut moraliter non possit restitui, sequitur (inquam) in huiusmodi euentu posse huiusmodi filium baptizari sine consensu parentis, vel etiam si constet ipsum fore inuitum. Ita docent Caietanus, Soto, & omnes, quia tunc quamuis parens retineat veluti radicale ius, tamen amisit actualem usum eius, imo & moralem potestatem vendi illo, & ideo necesse est, ne ille infans sit omni auxilio destitutus, ut alius in eo iure succedat, qui possit & debeat curam illius suscipere: ergo ille potest eum baptizare, non expectato parentis consensu. Oportet tamen, ut ille parvulus sit ita orbatus utroque parente, ut nullum etiam tutorem habeat, ad quem ius instituendi seu educandi parvulum pertineat, nam tunc eadem est ratio de tutore, quae de parentibus, ut recte Paludanus dixit, quamuis Soto in eo casu dicat non fieri tam atrocem iniuriam. Ratio est, quia si tutor est institutus ex voluntate parentum, qui potuerunt ius suum in illum transferre, habet eundem iustitiae titulum, cum illud ius, in ipsum translatum sit: ergo est eadem ratio iustitiae, nec magis potest tutor ille iure priuari, quam parentes. Atque eadem ratio est, si tutor alio iusto titulo succedat, ut quia est avus, vel frater natu maior, vel quilibet alius legitimo iure institutus. Quod si fingamus, infantem omnibus his auxiliis destitutum, ad rem publicam, vel gubernatorem eius pertinere illi de tutore providere, vel illius curam suscipere, & ideo respectu illius, eadem erit seruanda regula, quae respectu parentis, quoad diu parvulus est sub potestate vel gubernatione Principis, aut tutoris infidelis: secus vero erit, ut dixi, si quacumque causa vel occasione subtraetus sit de potestate infidelium.

Caiet. Soto.

Palud.

Dubium 1

Respon-
datur.

Duo supersunt dubia circa hanc doctrinam explicanda. Primum est, an requiratur consensus utriusque parentis, vel sufficiat vnus, etiam si alter inuitus sit. Respondetur ad primum, si mater sit Christiana ante conceptionem, & partum filij, est certum posse & debere filium baptizari, per se loquendo, etiam si pater contradicat. Est res certa, quia partus, ut dicunt, sequitur ventrem, unde hoc ipso quod filius ex matre fidei & Christiana concipitur, acquirit ius Ecclesiae ad baptizandum illum, quia ille parvulus ex vi originis nascitur subditus Ecclesiae, & hoc a fortiori constat ex iuribus statim citandis. Secundum, si pater sit Christianus, & mater infidelis, etiam poterit baptizari parvulus, consentiente patre, & renuente matre, quia parens est caput, & habet praecipuum ius in filium. Tertio, etiam si filius natus sit ex utroque parente infideli, si postea alteruter parentum conuertatur ad fidem, illius consensus sufficiet, etiam si alter contradicat, siue ille sit pater, siue mater. Ita colligitur ex capite 2. extra. de conuersi. infidelium: ubi Gregorius 9. statuit, patre conuerso ad fidem, illi esse assignandum filium puerum quadriennem, ut ab eo possit in fide Christiana educari & instrui, & idem

Greg. 9.

fere statuerat Concil. Tolet. IV. capit. 62. & habetur in capit. Iudaeo. capit. 25. quaestio. 1. ubi dicitur, filios natos, tam ex patre infideli, & fidei matre, quam ex patre fidei & matre infideli, imitari debere in religione parentem fidelem, atque ita posse baptizari. Ratio autem in patre est facilis, quia ille est caput, & ad illum maxime spectat filij cura & gubernatio, de matre vero, quando tempore partus nondum erat fidelis, non est tam evidens ratio, est tamen sufficienter probabilis, quia ius maternum seorsum est aequale paterno. Nam licet, pater superet in causalitate, & in eo, quod est caput uxoris & totius familiae, tamen mater excedit, tum in certitudine, tum in eo quod mater plus conferat de substantia sui ad filij generationem, maioreque dolores & labores pro illo sustinet: aliunde vero aliquid dandum est parenti fidei in fauorem Christianae religionis, ut significat Greg. 9. dicto cap. & in fauorem etiam innocentiae, & salutis ipsius parvuli. Merito ergo in hoc negotio praefertur ius illius parentis, qui ad eam religionem Christianam sequitur. Quin potius addo vltimo, etiam si neuter parens infidelis ad fidem conuertatur, si tamen permittat filium baptizari, id satis esse, etiam si sola mater huiusmodi consensum praebeat, quia cum talis consensus sit in fauorem religionis, & bonum & salutem filij, praefertendus est. Nam etiam iuxta commune ius, si filius alicui ex parentibus subtrahendus est, ad iudicatum parti innocenti: Quid ergo mirum, si in hoc negotio, ubi parentes per se non consentiunt, & alteri eorum quodammodo ad iudicandum est filius, dicamus, illius consensum esse, qui, quantum ad hoc spectat, innocens dici potest, cum solus illius consensus honestus sit, & in filij commodum cedat? Haec autem omnia, ut initio dixi, per se intelligenda sunt: nam per accidens accidere potest, ut non expediat baptizare filium, altero parente inuito propter periculum apostasiae, vel alicuius sacrilegij, & ideo in eo casu curandum est, ut prius filius subtrahatur a cura & consortio parentis infidelis, ut tuto baptizari possit, iuxta doctrinam Concilij Tolet. 4. capit. quinquagesimo nono.

Secundum dubium est, cum dictum sit, hos infantes ante usum rationis non posse baptizari inuitis parentibus, posse autem statim ac ratione uti postquam in quamam aetate baptizari possint, vel quae sit in hoc regula seruanda. Quod dubium attigit hic Soto, & latius Catharinus in opus. de infantibus Iudaeorum baptizari, qui recte dicunt, per annos seu tempus tatis nullam posse certam regulam praescribi, quia neque ex natura rei definitum est hoc tempus, cum quidam homines maturius, alij tardius ratione uti incipiant. Neque etiam est taxatum hoc tempus, iure positiuo, diuino aut humano: nullum enim extat tale ius, neque ostenditur potest. Immo nec videtur haec materia capax huius determinationis, aut positiuo iuris, quia agit de remedio ad salutem necessario, cuius salutis per proprium consensum acquiritur homo est capax, statim ac potest sua libertate uti, & non antea, in quacumque aetate constitutus sit. Igitur haec sola videtur esse certa regula, quod cum primum homo peruenit ad eum statum usus rationis, in quo est capax peccati mortalis, iam tunc baptizari potest per proprium consensum, parentibus etiam inuitis, antea vero non potest. Ratio prioris partis est: quia qui habet potestatem peccandi mortaliter, iam est dominus suarum actionum: & perfecte liber. Item, potest se a Deo auertere, ergo etiam potest se ad illum conuerrere. Nam si non esset capax habitus seu positivae conuersionis, neque etiam esset capax priuationis seu auersionis. Qui autem potest se in Deum conuerrere, poterit etiam libere in Baptistum consentire. Et hinc etiam sumitur ratio posterioris partis. Nam qui non est doli capax & mortalis culpa, non est etiam capax ad suscipiendam fidem per proprium ac liberum consensum: ergo nec ad re-

Conc. Tolet.

Periculis
parentis
tam in
doli sit
capax
parvulus
inuito be
est, ad iudicatum
parti innocenti
si in hoc negotio
& alteri eorum
quodammodo
ad iudicandum
est filius
dicamus, illius
consensum esse
qui, quantum ad
hoc spectat, innocens
dici potest, cum
solus illius
consensus honestus
sit, & in filij
commodum cedat?

Soto.

Regula

ad recipiendum Baptismum propria voluntate. Ad cognoscendum autem, an pervenerit paruulus ad eum statum & facultatem vsus rationis, vtendum est signis, & coniecturis ex experientia desumptis, & hominis prudentis arbitrio iudicium ferendum est. Quod si signa non fuerint factis evidentia, tamen rem faciant dubiam, & aliquo modo probabilem, si necessitas non urgeat, expectari potest & debet commodior occasio, & maior cognitio. Si autem necessitas urgeat, ita vt pensatis omnibus circumstantiis, ea occasio videatur necessaria ad salutem paruuli, tunc in casu dubio inclinandum est in fauorem Religionis, & fidei Christianae, & spiritualis salutis ipsius paruuli, qui magis possidere censetur ius se tuendi, & animam suam, quam parentes possideant ius in ipsum: in casu autem dubio melius ius possidentis praefereudum est. Quod etiam intelligendum est, per se considerata ratione iustitiae, nam habeda est etiam prudens ratio Christianae religionis, & omnino cauendum, ne ita baptizentur huiusmodi paruuli, vt relinquatur sub consortio parentum infidelium cum aperto periculo apostasiae.

Dubitatio. Sed quid, si paruulus constitutus in ea aetate, in qua exhibet aliqua probabilia signa vsus rationis, non tamen sufficientia, vt factis de libero eius arbitrio constare possit, sed res sit dubia, & parentes infideles velint eum baptizare, ipse autem nolit? Soto indicat, esse fore baptizandum, quia in casu dubij inclinandum est in fauorem Baptismi. Mihi vero oppositum verum videtur, tum propter rationem, quod in dubio melior est conditio possidentis: filius autem magis possidet se ipsum, quam possideatur a parentibus: tum etiam, quia in eo casu ipsummet sacramentum dubium redditur, an sit validum, necne. nam si fortasse paruulus habet arbitrij libertatem, ipso dissentiente, sacramentum erit nullum. Denique, quia in eo casu est euidensissimum, & quasi per se coniunctum cum tali actu apostasiae periculum, nam facile vnusquisque recedit ab eo statu, quem inuitus suscepit, etiam si fortasse ab ipso sufficienti iudicio & rerum cognitione inuoluntarius fit.

SECTIO IV.

Verum filij infidelium iure baptizari possint, inuitis parentibus, quando ipsi parentes subditi sunt Christianis Principibus.

Gabriel. In hac quaestione est opinio Scoti in 4. d. 4. q. 9. qui absq; vlla distinctione affirmat, hos paruulos posse baptizari inuitis parentibus. Quam opinionem sequitur Gabriel ibi. q. 2. artic. 3. dub. 5. Fundamentum eorum est, quia ad principem & superiorem spectat, sibi subditos coercere, & compellere, vt Deo, qui omnium est supremus Dominus, obediant. Sed huiusmodi infideles tenentur iure diuino velle, vt filij baptizentur: ergo possunt ad hoc compelli a suis superioribus, & si obedire nolint, possunt ipsis inuitis filij eorum baptizari, vel in poenam sui criminis, vel certe, quia ipsi Principes tanquam legitimi superiores habent maius ius in filios subditos, quam ipsi parentes: & ideo nullam faciunt iniuriam parentibus, priuando eos iure patriae potestatis, maxime cum ea abutantur in perniciem filiorum, & contra Dei praecipuum. Sicut, si subditus male vtatur rebus suis in perniciem reipublicae, potest eis priuari ab habente legitimam potestatem. Ex quo fundamento sequitur primo, hoc ius baptizandi hos infantes, iuxta hanc sententiam non esse in singulis priuatis personis propria autoritate, sed in Principe, vel quibus ipse potestatem concesserit. Probat, quia hoc ius oritur ex potestate iurisdictionis, seu coercitiuae: haec autem non est in singulis, sed in principe. Secundo sequitur, iuxta hanc sententiam non solum posse, sed etiam teneri Principem, per se loquendo, ad baptizandos hos paruulos.

Probat, quia tenetur leg. time vt ea potestate, qua habet in subditos. Dico autem per se loquendo, quia, vt ipse etiam Scotus obseruat, per accidens possunt Principes abstinere ab vsu huius potestatis, si timeat futurum esse, vt inde mala sequantur: vt ver. gratia, quod parentes occidat filios suos, priusquam subtrahatur, & baptizentur, aut si commode separari a parentibus non possunt, ita vt sine periculo apostasiae, & sacri legij baptizentur.

Secunda sententia est Durandi in 4. dist. 4. q. 6. qui subdistinguit de huiusmodi infidelibus subditis. Nam quidam sunt subditi tantum ciuili subiectione, eo modo, quo alij fideles subduntur iurisdictioni Regum. Alij vero sunt subditi, tanquam serui, qui omnino sunt sub dominio aliorum. De prioribus inquit, non posse eorum filios baptizari, parentibus inuitis: de posterioribus vero affirmat, per se loquendo, & considerata iustitiae ratione, posse baptizari: quamuis moraliter censcat id non expedire: tum propter periculum apostasiae: nam huiusmodi infantes, cum adoleuerint, facile imitabuntur parentes suos, praesertim cum intelligant, ipsis inuitis, fuisse baptizatos: tum etiam, quia hoc modo vis quaedam inferretur parentibus, vt vel sicte conuerterentur ad fidem, vel certe filios suos occiderent, ne sibi subtraherentur a dominis, & baptizarentur. Haec doctrina Durandi mihi non displicet, quamuis Caietanus hic, & alij Thomistae aliter sentire videantur: quoniam D. Thomas indistincte negat, filios infidelium esse baptizandos, inuitis parentibus. Vt vero rem totam distinctius explicemus & fundemus, oportet distinguere, vt saepe inuauimus, in hoc negotio rationem iustitiae, quae pendet ex iure, seu potestate vnus in alterum: & rationem seu obligationem religionis, ad quam spectat, vt sacramenta digne tractentur: & tertio loco adiungere possumus obligationem charitatis, ad quam pertinet cura spiritualis salutis proximi, quae iuste & religiose adhiberi potest.

Dico ergo primo, filij eorum infidelium, qui non sunt serui Christianorum, baptizari non possunt, parentibus inuitis, neque auctoritate priuata, neq; publica Christianorum Principum: etiam si parentes politice subditi sint temporali iurisdictioni Christiani Principis. Haec conclusio sumitur ex doctrina D. Thom. hic & 2. 2. q. 10. eamq; late defendunt Cypria. Palud. Caiet. Soto, locis supra citatis, & Vict. Relect. de Indis. Et quidem, quod ad priuata auctoritate attinet, praeter supra dicta circa opinionem Scoti, probari potest ex praecedenti sectione. Sequitur enim ex ibi dictis, quia vnus homo non est subditus alteri priuato homini, etiam si vterq; eidem Principi subdatur: ergo comparantur isti infideles ad alios conciuies priuata auctoritate vtentes, sicut comparantur infideles non subditi, ad Christianos principes: ergo sicut illorum filij baptizari non possunt a principibus: ita neq; istorum a priuatis personis. Vnde etiam fit, idem esse dicendum de infidelibus subditis vni Principi Christiano, respectu alterius, cuius non sunt subditi, vt v. g. de subditis Regis Hispaniae, respectu Regis Galliae, nam respectu illius non sunt subditi, & quoad hoc eadem est ratio de summo Pontifice, quia etiam ipse non habet directam iurisdictionem temporalem in huiusmodi infideles, ex eo quod summus Pontifex est: & si quos habet sibi subditos, id habet vt dominus & rex temporalis, cuius potestas quoad hoc non se extendit vltra suum gradum. Superest probanda conclusio, etiam respectu propriorum Principum. Et ratio illius a priori est, quia isti infideles, quamuis sint subditi Christianis Principibus, non tamen possunt eorum voluntate priuari iure patriae potestatis, quod habent in filios: ergo non possunt etiam filij eorum baptizari, ipsis inuitis. Probat, quia hoc ius oritur ex potestate iurisdictionis, seu coercitiuae: haec autem non est in singulis, sed in principe. Secundo sequitur, iuxta hanc sententiam non solum posse, sed etiam teneri Principem, per se loquendo, ad baptizandos hos paruulos.

2. Sententia Durand.

Durandi sententia approbatur.

Conclusio.

Capreol. Palud. Caiet. Soto. Viatoris.